

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
ตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model*
AN EVALUATION OF MORAL AND ETHICS PROJECT ACCORDING TO
SAMAKKHEE ANUSON SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3 WITH CIPP MODEL

เอนก ปิ่นมังก

Anek Pinmangkon

นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์

Nilrat Nawakijphitoon

นพรัตน์ ชัยเรือง

Nopparat Chairueang

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Sri Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail : 6355701038@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านสภาวะแวดล้อม 2) ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินด้าน กระบวนการ และ 4) ประเมินด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ นักเรียน 165 คน ครู 14 คน ผู้ปกครอง 165 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน รวม ทั้งหมด 358 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน และใช้วิธีเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือการประเมินโครงการประกอบด้วย แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินโครงการพบว่า

1. ด้านสภาวะแวดล้อม ก่อนดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคี อนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* Received 22 November 2022; Revised 25 September 2023; Accepted 28 September 2023

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ก่อนดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการประเมินกระบวนการระหว่างดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านผลผลิตของโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียน สามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้วย CIPP Model ด้านคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน, รูปแบบการประเมินชิปปี้

ABSTRACT

The evaluation of this project was to assess the outcome of enhancing students' morality and ethics by way of Samakkhee Anusorn School under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3 with the CIPP Model. The objectives were to assess: 1) environment, 2) inputs, 3) process, and 4) outputs. The sample group in this project assessment comprised 165 students, 14 teachers, 165 parents, and 13 primary education committees, 358 persons in total. The Krejcie & Morgan Table and Stratified Random Sample determined the sample size. The project assessment tool consisted of questionnaires. Statistics used in project evaluation were the Index of item objective congruence, Alpha Coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research showed that:

1. Overall, the environment before implementing the project to enhance the students' morality and ethics by way of Samakkhee Anusorn of Samakkhee Anusorn School under the Suratthani Primary Education Service Area Office 3 with CIPP Model as a whole was at the highest level.

2. Overall, inputs before implementing the project to enhance the students' morality and ethics by way of Samakkhee Anusorn of Samakkhee Anusorn School under the Suratthani Primary Education Service Area Office 3 with CIPP Model as a whole was at the highest level.

3. Overall, the process while implementing the project to enhance the students' morality and ethics by way of Samakkhee Anusorn of Samakkhee

Anusorn School under the Suratthani Primary Education Service Area Office 3 with CIPP Model as a whole was at the highest level.

4. Overall, the outputs of the project to enhance the students' morality and ethics by way of Samakkhee Anusorn of Samakkhee Anusorn School under the Suratthani Primary Education Service Area Office 3 with CIPP Model as a whole was at the highest level.

Keywords: Project assessment, Students' morality and ethics, CIPP Model

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้ชี้ให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม และหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) นอกจากนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้านคุณธรรมแก่นักเรียน กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา “คุณธรรมนำความรู้” ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 24 (4) “การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” และมาตรา 28 วรรคสอง “สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้

มีความ สมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม” กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธีวิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัวชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา จึงมีปรัชญาทางการศึกษาที่เน้นค่านิยมและเน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตัวเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคีความกตัญญูกตเวที ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การพึ่งพาตนเอง และความอดกลั้น โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาขึ้น มีเป้าหมายการจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติให้สถานศึกษาสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมสู่บทเรียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตอย่างมีคุณค่าเป็นคนดีในสังคมให้เป็นไปอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่าคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทศนคติและคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม เป็นผลกระทบจากการเลือนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสร้างสรรค์ยังมีน้อย สื่อที่เป็นภัยและผิดกฎหมายมีการเผยแพร่มากขึ้น แม้มีมาตรการปราบปรามอย่างเข้มงวด เวิร์บบริการทางเพศเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ขณะที่คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับสถาบันทางสังคม อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบัน ศาสนา และสถาบันการศึกษามีบทบาทน้อยลงในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาศักยภาพคนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตามสภาพสังคมไทย ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนไทยส่วนใหญ่ได้รับความ สะดวกสบายจนมีค่านิยมทางด้านวัตถุเพิ่มมากขึ้น ตามกระแสสังคมของวัตถุนิยมจนลืมนึกคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้เยาวชนรับรู้และแสดงออกในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสมควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อ เป็นข้อมูล และกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ ซึ่งการประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อการตรวจสอบหรือบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ พิจารณาตัดสินคุณค่า ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ได้สารสนเทศที่

เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไปหรือจะยุติโครงการในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินซิปปี้ (CIPP Model) ของ (Danial Stufflebeam, 1983) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจด้วยวิธีการเชิงระบบ มีแบบแผนชัดเจน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของโครงการ และช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายเข้าใจง่าย ซึ่งมีขอบข่ายการประเมินโครงการที่ครอบคลุม การประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) การประเมินด้านผลผลิต (Product) โดยมีคำย่อว่า CIPP Model ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงผลการดำเนินโครงการสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงพัฒนาและดำเนินโครงการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ให้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและผลที่คาดหวังอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 298 คน ครูโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 18 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 298 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 629 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 1 คน นักเรียนโรงเรียน สามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 165 คน ครูโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ 14 คน

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสามัคคี อนุสรณ์ จำนวน 165 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ จำนวน 13 คน รวมทั้งหมด 358 คน การกำหนดขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีเลือกแบบแบ่ง
ชั้นภูมิ (Stratified random Sample)

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน
ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
วิธีการประเมิน โครงการ รูปแบบการประเมินชิปปี้ และแนวทางการประเมินคุณธรรมจริยธรรม
2. สร้างข้อคำถามโดยนำนิยามศัพท์ของการประเมินโครงการมาสร้างเป็นข้อคำถามให้
ครอบคลุมทุก ประเด็น โดยจัดทำร่างแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
สาระที่ต้องการประเมินโครงการ ตามรูปแบบชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) และกรอบแนวคิด
โรงเรียนคุณธรรม
3. นำร่างแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นแต่ละฉบับส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง
ชัดเจนของภาษาที่ใช้และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โครงสร้างและรูปแบบ
(Structure and Format) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
Congruence: IOC) ของข้อคำถาม
4. คัดเลือกข้อคำถามที่มีผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้ใช้
ส่วนข้อที่ไม่ ถึงเกณฑ์ต่ำกว่า 0.50 นำไปแก้ไข ปรับปรุงหรือตัดทิ้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
จนได้แบบสอบถามที่มี ความถูกต้อง สอดคล้องและตรงตามเนื้อหาสำหรับการใช้ประเมิน
5. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
ขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบ
คุณภาพตามเกณฑ์ไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร โดยวิเคราะห์ตามกลุ่มประชากรผู้ตอบ
แบบสอบถามโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง
2. วิเคราะห์ผลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิธี
สามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้าน
สภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและภาพรวมนำเสนอในรูปแบบตาราง
3. ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการประเมินโครงการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลผลข้อมูลจากค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1. ด้านสภาวะแวดล้อม ในสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผล ได้แก่ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ ก่อนดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรมของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน	4.92	0.21	มากที่สุด
2.	การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับวิธีดำเนินการ	4.39	0.34	มาก
3.	โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยงานต้นสังกัด	4.95	0.13	มากที่สุด
4.	กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน	4.39	0.34	มาก
5.	วัตถุประสงค์ของโครงการเน้นให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม	4.95	0.18	มากที่สุด
6.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและแนวทางการพัฒนา ดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลา ดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้	4.95	0.13	มากที่สุด
8.	โครงการได้รับการสนับสนุนจากครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.44	0.33	มาก
9.	การประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ	4.92	0.21	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
10.	บรรยากาศในการดำเนินโครงการสภาวะแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมโครงการ	4.90	0.25	มากที่สุด
รวม		4.78	0.21	มากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ก่อนดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ	4.95	0.18	มากที่สุด
2.	คณะกรรมการดำเนินโครงการรู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางเป้าหมายและความสำคัญของโครงการ	4.37	0.44	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ	4.58	0.44	มากที่สุด
4.	ผู้รับผิดชอบโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับกิจกรรมนั้น ๆ	4.24	0.53	มาก
5.	งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมอย่างพอเพียง	4.47	0.37	มาก
6.	อาคารสถานที่ที่เหมาะสม มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์	4.75	0.38	มากที่สุด
7.	เอกสารที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	4.47	0.40	มาก
8.	ปฏิทินในการกำหนดระยะเวลาและช่วงเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง	4.61	0.50	มากที่สุด
9.	กิจกรรมในโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.78	0.46	มากที่สุด
10.	ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.78	0.42	มากที่สุด
รวม		4.60	0.41	มากที่สุด

3. ด้านการประเมินกระบวนการดำเนินงานในโครงการ ได้แก่ กระบวนการในการวางแผน การดำเนินการกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา ระหว่างดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	การกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	4.95	0.18	มากที่สุด
2.	ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน	4.65	0.42	มากที่สุด
3.	การให้ความรู้ ประชุมวางแผน ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรผู้รับผิดชอบ และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินโครงการ	4.99	0.06	มากที่สุด
4.	การกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม	4.70	0.34	มากที่สุด
5.	รูปแบบการจัดกิจกรรมในโครงการการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.87	0.27	มากที่สุด
6.	การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ตามขั้นตอนที่กำหนดเป็นระยะ ๆ	4.82	0.39	มากที่สุด
7.	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร ผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม	4.70	0.48	มากที่สุด
8.	การกำหนดหลักเกณฑ์ และระยะเวลาในการประเมินผลโครงการตามความเหมาะสม	4.26	0.47	มาก
9.	การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และนำผลที่ได้มาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.71	0.53	มากที่สุด
10.	การสรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้ครู ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.44	0.41	มาก
รวม		4.71	0.35	มากที่สุด

4. ด้านผลผลิตของโครงการ ได้แก่ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการด้านคุณธรรมพื้นฐาน

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	ความซื่อสัตย์	4.73	0.19	มากที่สุด
2.	ความซื่อสัตย์	4.72	0.17	มากที่สุด
3.	ความซื่อสัตย์	4.71	0.14	มากที่สุด
4.	ความซื่อสัตย์	4.72	0.13	มากที่สุด
5.	ความซื่อสัตย์	4.62	0.12	มากที่สุด
6.	ความซื่อสัตย์	4.75	0.06	มากที่สุด
7.	ความซื่อสัตย์	4.65	0.09	มากที่สุด
8.	ความซื่อสัตย์	4.70	0.07	มากที่สุด
รวม		4.70	0.12	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจควร นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ก่อนดำเนินโครงการเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่าความ ต้องการจำเป็นของโครงการความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ ความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความ เป็นไปได้ของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นและประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ผลสรุปการ ดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการในปีการศึกษาที่ผ่านมา ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานต้น

สังกัดที่กำหนดให้ดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม และเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเป็นนโยบายสำคัญ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง เห็นพ้องสมควรที่จะ ให้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเป็นนโยบายที่สำคัญของโรงเรียนเช่นเดียวกัน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยครูผู้สอนมีการบูรณาการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน และ สถานศึกษามีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จึงทำ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูมีระดับผลการประเมินในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด จาก การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับยุพิน รอดประพันธ์ ที่ได้กล่าวถึงการประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การประเมินความสอดคล้องของหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ของโครงการกับนโยบายของหน่วยงานและต้นสังกัด สภาพความเป็นจริงความต้องการของ ผู้ปกครองและชุมชน วิธีดำเนินการ สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการและการ มีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศากร ยม หา พบว่า บริบทของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือโครงการมีความเหมาะสมและมีความจำเป็นในการแก้ปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด คือหลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด (นิศากร ยมหา, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิรัตน์ ใจกล้า พบว่า การประเมินด้านสภาวะ แวดล้อม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและ นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (อธิรัตน์ ใจกล้า, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัชยา ประจำ พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ และความคิดเห็น ของผู้ปกครองอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของ โครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน (วรัชยา ประจำ, 2563)

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ก่อนดำเนินโครงการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 1 บุคลากรและ ผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน บุคลากรและ ผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินโครงการมีการ กำหนดกิจกรรมในโครงการที่เหมาะสม ผู้บริหารและครูมีความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจ และ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโครงการและเนื่องจากโครงการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมนักเรียนเป็นโครงการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ จึงได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี รวมไปถึงงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมมีอย่างพอเพียง มีปฏิทินในการกำหนดระยะเวลาและช่วงเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง และมีการวางแผนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องและมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ ยุพิน รอดประพันธ์ ได้กล่าวถึง การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) คือ การประเมินความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความพอเพียง ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมในการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561) สอดคล้องกับวรวิชา ประจักษ์ ได้กล่าวถึง การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ (วรวิชา ประจักษ์, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของฐกฤต อัจฉนา พบว่าการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นด้านสภาวะแวดล้อมในการดำเนินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า มีความเหมาะสมเพียงพอของบุคลากร งบประมาณ สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ (ฐกฤต อัจฉนาพิพัฒน์, 2560)

3. ผลการประเมินด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ระหว่างดำเนินโครงการ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ มีการกำหนดบทบาทและผู้รับผิดชอบได้ดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน มีการสื่อสาร ประชุมวางแผน ชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทราบ มีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และเหมาะสม รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนมีความน่าสนใจรูปแบบการจัดกิจกรรมในโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม เห็นได้จากผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการรายชื่อซึ่งพบว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ตามขั้นตอนที่กำหนดเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับยุพิน รอดประพันธ์ ได้กล่าวถึง การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การนิเทศ กำกับติดตาม การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในกิจกรรม และสภาพการดำเนินงาน (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561) สอดคล้องกับวรวิชา ประจักษ์ ได้กล่าวถึง การ

ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการและกระบวนการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล การปรับปรุงและ พัฒนา (วรชยา ประจำ, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรางค์รัตน์ ตรีเหรา พบว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สุรางค์รัตน์ ตรีเหรา, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของวรชยา ประจำ พบว่า ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพบว่า ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการโดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม และกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน (วรชยา ประจำ, 2563)

4. ผลการประเมินโครงการด้านคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษานักเรียนและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิตของโครงการด้านคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ มีคุณธรรมพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านความสะอาด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัย ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความสามัคคี และด้านความสุภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้วิจัยได้วางแผนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน มีการประชุมให้ทุกส่วนเข้าใจตรงกันกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีความพร้อมด้านปัจจัย มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน และเหมาะสมโดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐานในการพัฒนานักเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กระบอด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ โดยการจัดการเรียนการสอนครูได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามความเหมาะสม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมต้องทำต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การแต่งกาย การพูด การไหว้ ทักทาย เป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ และผู้ปกครองถือว่าใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด คอยชี้แนะ ตักเตือนเมื่อกระทำผิด ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนบุคคลในชุมชนได้เอาใจใส่ อบรมสั่งสอนตามโอกาส ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมต่อเนื่องสม่ำเสมอ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยมีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ที่สังคมยอมรับ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิศากร ยมมา พบว่า ผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีสติ และละเอียดรอบคอบ ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ (นิศากร ยมมา, 2559)

5. ด้านผลผลิตของโครงการด้านความคิดเห็นที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ปกครอง และนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ด้านความคิดเห็นที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือข้อ 8 นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากโครงการไปปรับใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกิจกรรมในโครงการที่โรงเรียนได้จัดขึ้นเป็นโครงการที่เน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นำสิ่งที่ได้จากโครงการไปปรับใช้กับตนเอง ครอบครัวและชุมชน ทั้งในด้านการเรียน การดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม ครูผู้รับผิดชอบโครงการหรือครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้และวิธีการที่จะจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ทำให้ครูได้เข้าใจในหลักธรรมและเห็นคุณค่าของคุณธรรมมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมก็ย่อมจะซึมซับเข้าไปในจิตใจ ที่ละเล็กละน้อยโดยไม่รู้ตัว กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ถือเป็นสิ่งเ้าในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการรับรู้ และตอบสนองต่อการรับรู้ เห็นคุณค่าของคุณงามความดีที่โรงเรียนได้ปลูกฝัง มีการจัดระบบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างคุณค่าของเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ ในที่สุดก็จะแสดงพฤติกรรมอันเป็นลักษณะนิสัยที่ตนยอมรับและ ยึดถือนำไปปฏิบัติ และทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบ้าน ชุมชน วัด และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างดีส่งผลให้ค่าเฉลี่ยด้านความคิดเห็นที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับยุพิน รอดประพันธ์ ได้กล่าวถึงการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation) คือ การประเมินคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการ และผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากโครงการ โดยประเมินในเรื่องต่อไปนี้ 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 8 ด้าน คือรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ 2) คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561) สอดคล้องกับวรชยา ประจำ ได้กล่าวถึงการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน (วรชยา ประจำ, 2563) สอดคล้องกับ สุนิรัตน์ จันทรรัก ได้กล่าวถึง การ

ประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือความต้องการ / เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผลเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcome) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่าการประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุม องค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน (สุนิรัตน์ จันทรรัก, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน รอดประพันธ์ พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตจากการดำเนินโครงการด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ นำมาปรับและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมอื่น (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561)

สรุป

จากการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามวิถีสามัคคีอนุสรณ์โรงเรียน สามัคคีอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สามารถสรุปองค์ความรู้ ใหม่ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า การพัฒนาให้โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัด การศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการ ต้องมีการบูรณาการทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมกับการทำโครงการ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า การพัฒนาผู้รับผิดชอบโครงการมีส่วนสำคัญในการดำเนินโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีบุคลากรที่เพียงพอและมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ
3. ด้านกระบวนการ พบว่า การพัฒนาให้การดำเนินงานของโครงการมีความหลากหลายน่าสนใจ โดย ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียน
4. ด้านผลผลิต พบว่า การพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 8 ด้าน ต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้นำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบริบท ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางกำหนดหลักการ เป้าหมายโครงการ วิธีการดำเนิน โครงการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเป็นหลักเพื่อเป็นการแก้ปัญหาตรงตามความต้องการมากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาสถานที่ในการดำเนินการให้มีความเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมของวิธีดำเนินการกับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการอย่างชัดเจน และ จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สารสนเทศให้เหมาะสมและเพียงพอในด้านในการดำเนินการโครงการ

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้มีความชัดเจนและปฏิบัติได้ตามกรอบระยะเวลาที่วางไว้

4. ด้านผลผลิต ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ร่วมกับโรงเรียนอื่น มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรม และดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และสอดคล้องกับคุณธรรมพื้นฐานของโรงเรียน รวมถึงบริบทของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีความ เหมาะสมและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามรูปแบบการประเมิน CIPPIEST คือส่วนขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยขยายการประเมิน ผลผลิตของโครงการแบ่งออกเป็นประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผลการประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของสิ่งที่ได้รับการประเมิน

3. ควรส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจความรับรู้เชิงบวกและเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- _____. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ฐกฤต อชฌาพิพัฒน์. (2560). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบ้านนาหวง สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. เรียกใช้เมื่อ 23 กรกฎาคม 2565 จาก <http://www.kroobannok.com/>
- ธีรรัตน์ ใจกล้า. (2560). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบ้านตระ เปียงเดีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1. เรียกใช้เมื่อ 23 กรกฎาคม 2565 จาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7784&bcat_id=16
- นิศากร ยมหา. (2559). รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ชลบุรี: โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย.
- ยุพิน รอดประพันธ์. (2561). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. นครสวรรค์: โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร.
- วรรษยา ประจำ. (2563). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 102-123.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนีรัตน์ จันทรรัก. (2565). แบบจำลองการประเมินผลตาม CIPP Model. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2565 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/453748>
- สุรางค์รัตน์ ตรีเหรา. (2558). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามแนวทางโรงเรียน วิถีพุทธ โรงเรียนบ้านกุดฝ่งแดง. กาฬสินธุ์: โรงเรียนบ้านกุดฝ่งแดง.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Scillities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A.L. (1983). *Systematic Evaluation*. Boston/Lancaster: Kluwer-Nijhoff Publishing.